

22.07.2025

Na styku włoskich archiwów i humanistyki cyfrowej

Stefania Spinelli jest na drugim roku studiów doktoranckich w konsorcjum dwóch uczelni: w Genui i w Turynie. Jej projekt doktorski zakłada upowszechnienie i zbadanie dwóch polskich zbiorów zachowanych w Turynie, związanych z działalnością rodziny Bersano-Begey: Archiwum Begeya w Bibliotece Królewskiej oraz Biblioteki Kultury Polskiej im. Attilia Begeya przechowywanej na Uniwersytecie Turyńskim. W planach jest również stworzenie modelu cyfrowego wykorzystania wybranych materiałów pochodzących z XIX i XX wieku (takich jak rękopisy, korespondencja prywatna, dokumenty historyczne).

Założenia swojego doktoratu zaprezentowała podczas jednego z zebrań Pracowni Literatury Romantyzmu w Instytucie Badań Literackich PAN. Pobyt w Warszawie był również okazją dla Marioli Wilczak do rozmowy z włoską polonistką.

Mariola Wilczak: Co Cię sprowadza do Polski?

Stefania Spinelli: Przyjechałam do Warszawy w ramach sześciomiesięcznego pobytu zagranicznego, który jest obowiązkową częścią mojego doktoratu z zakresu humanistyki cyfrowej, realizowanego wspólnie przez Uniwersytet w Genui i Uniwersytet w Turynie.

Mariola Wilczak: Jak zaczęło się Twoje zainteresowanie literaturą polską?

Stefania Spinelli: To zainteresowanie narodziło się trochę przypadkiem, z zaciekawienia tą częścią Europy, która wydawała mi się bliska, a jednocześnie była mi zupełnie nieznana. Wszystko zaczęło się w liceum, kiedy poznałam dwie osoby polskiego pochodzenia. Potem moja fascynacja rozwinęła się, zainteresowałam się polską muzyką, kinem. Byłam zaskoczona i zaciekawiona tym, że istnieje język słowiański zapisywany alfabetem łacińskim, a ponieważ lubiłam językoznawstwo, postanowiłam pójść na studia z języków obcych i wybrałam właśnie polski. Interesuję się literaturą i okazało się, że literatura polska jest piękna, choć w niewielkim stopniu tłumaczona: zaczęłam od tego, co było dostępne w przekładzie, od poezji (wiadomo, jak bardzo jest popularna we Włoszech Szymborska), przez uwielbiane przeze mnie *Solaris* Stanisława Lema, a później – dzięki zajęciom prof. Krystyny Jaworskiej na uniwersytecie – moją ciekawość wzbudziło wiele innych dzieł, np. twórczość Władysława Reymonta, Zuzanny Ginczanki, *Wesele*

Wyspiańskiego... Czytanie polskich utworów w oryginale, mimo że początkowo przychodziło mi z trudem, było wielką satysfakcją.

Mariola Wilczak: Nad czym obecnie pracujesz?

Stefania Spinelli: Obecnie prowadzę badania nad dwoma zbiorami polskimi w Turynie, a konkretnie polonicami znajdującymi się w Archiwum Attilia Begeya i w bibliotece byłego Instytutu Kultury Polskiej im. A. Begeya. Miałam szczęście spędzić, w ramach programu Erasmus, pierwsze cztery miesiące w Warszawie, gdzie w Instytucie Badań Literackich PAN pracowałam pod opieką prof. Mikołaja Sokołowskiego: on doskonale zna to archiwum i kontekst turyński. Teraz pogłębiam badania nad materiałami archiwalnymi i bibliotecznymi, starając się jednocześnie rozwijać moją znajomość języka polskiego i umiejętności w zakresie humanistyki cyfrowej.

Mariola Wilczak: Jak postrzegane są studia polonistyczne w Turynie, z którymi jesteś najsilniej związana?

Stefania Spinelli: Polonistyka w Turynie ma bardzo silną i ugruntowaną pozycję – jej początki sięgają lat 20. XX wieku. To naprawdę wyjątkowe środowisko, ogromnie istotne dla rozwoju studiów nad literaturą i kulturą polską we Włoszech. Do dziś atmosfera jest bardzo pozytywna, lektorki są bardzo kompetentne i pracują z pasją, a wykładowcy angażują się w pracę ze studentami. Myślę, że sprzyja temu fakt, iż język polski pozostaje nieco "niszowy", chociaż moim zdaniem jest absolutnie kluczowy dla profilu humanistycznego naszego wydziału języków i literatur obcych.

Mariola Wilczak: Jakie są Twoje dalsze plany związane z pracą w Polsce i współpracą z polskimi badaczami?

Stefania Spinelli: Na razie trudno mówić o konkretnych planach na dalszą przyszłość. Obecnie skupiam się na pracy doktorskiej i cieszę się z możliwości dalszej współpracy z Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN i z profesorem Sokołowskim. Mam nadzieję, że moja praca doktorska, której celem jest ułatwienie dostępu do Archiwum Begeya i księgozbioru byłego Instytutu Kultury Polskiej, przyniesie konkretne i wartościowe rezultaty.

Mariola Wilczak: Tego Ci życzymy!

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

**Publikacja
powstała w
ramach projektu
"Polonistyka
wobec wyzwań
współczesnego
świata".**

Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II” (numer projektu: NdS-II/SP/0264/2024/01).

Słowa kluczowe: humanistyka cyfrowa, polonistyka włoska, archiwa włoskie, Polonica, Begey Attilio

Rozmówca: Mariola Dorota Wilczak

Rozmówca: Stefania Spinelli